

Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqtigiit
-/Maani

2012-imiit 2016-imut nioqqutissanik pilersuineq pillugu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut pillugu § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 2011-224-imut akissuteqaat

Asasara Olga P. Berthelsen

Apeqqutitit akinnginnerini torersaarnissaq eqqarsaatigalugu erseqqissaatigissavara, aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussat naapertorlugit nioqqutissanik pilersuinermit kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutit atuutilinnginnerminni, Naalakkersuisunit aamma Inatsisartut ataatsimiititaliaannit akuerineqartussaammata. Nioqqutissanik pilersuineq pillugu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut decembarip ulluisa aallaqqaataanni Naalakkersuisunit akuerineqarpoq, kisiannili sulit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerineqarnissaa amigaataavoq.

Tamatuma saniatigut erseqqissassallugu uannut pingaaruteqarpoq, kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut Namminersorlutik Oqartussat aamma KNI-p akunnerminni isumaqatiginniarnerisigut pilertarmat. Tamatuma kingunerisaanik KNI-p suliaassanik pineqartunik pisussaaffeqalernissaanut Namminersorlutik Oqartussat akiliinngikkunik, Namminersorlutik Oqartussat inuiaqatigiinni suliaassanik KNI suliakkersinnaanngilaa.

Imaluunniit allatut oqaatigalugu: Kiffartuussinerup qaffasissusia innuttaasunut atuutsinneqartoq inuiaqatigiittut akiliutigisinnaasarput tunngavigalugu nalilersorneqassaaq. tamanna aamma isumaqarpoq kiffartuussineq qaffasinnerussasoq uagut politikeritut kissaatigigutsigu, aningaasat tamatumunnga atorineqartussat Nunap Karsiani nassaarineqartussaapput.

1. 2012-mut nunaqarfiit avinngarusimanerusullu, KNI-mut kiffartuussinissamut isumaqatigiissusiorneq tunngavigalugu, qanoq aaqqiivigineqarpat?

Matuma kinguliani kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutip immikkoortui naatsumik nassuarneqassapput:

Pilersuisussaaitaaneq

Isumaqatigiissummut atuuttumut naleqqiullugu KNI-p pilersuisussaaitaanera pingaarneq allannguiffigineqanngilaq. Kisiannili innuttaasut pilersorneqarnerat qulakkeerniarlugu Kangerlussuaq Narsarsuarlu allattuiffimmut ilanngunneqarput. Tamanna maannamut pisariaqartinneqarsimanngilaq, akitsuuteqanngitsunik

12. december 2011
Sagsnr. 2011-058598
Dok. Nr. 780373

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

tuniniagaqarneq pissutigalugu sumiiffinni marluusuni taakkunani KNI-p tunisai ataatsimut isigalugit amerlasimmamata.

Nutaanik isumaqatigiissusiornermut atatillugu paasiuminassutsip annertusineqarnissaa kissaatigineqarpoq. Taamaattumik isumaqatigiissutissat nutaat piareersarneqarnerinut atatillugu misissueqqissaarnernik sukumiisunik suliaqartoqarpoq, pisiniarfiit maannamut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummut ilaatinneqarsimasut ilaat niuernerinnarmik tunngaveqarluni ingerlanneqarsinnaanersut paasiniarlugu.

Illoqarfinni ikinnerpaamik 600-nik inoqartuni pisiniarfiit niuerneramik tunngaveqarluni ingerlanneqarsinnaasut KNI naliliivoq. Tamatuma kingunerisaanik Qaanaaq, Qeqertarsuaq, Upernavik, Qasigianguit, Uummannaq aamma Tasiilaq kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummi nutaami aalajangersakkani pineqartunut ilaanngillat. Taamaattorli KNI-p pilersuisussaataitanini ingerlatiinnassavaa, tamannalu pissutigalugu illoqarfinni pineqartuni innuttaasut atugaat ajornerulissanngillat.

Pisiniarfiit

KNI-p 2012-ip ingerlanerini pisiniarfiit ilusaat nutaaq atuutsilissavaa, tamannalu ingerlatsinerup pitsaanerulerneranik, aammattaaq innuttaasunut iluaqutaasussamik kinguneqartussaavoq. Taamaakkarluartoq ataatsimut isigalugu piffissat ammasarfiit sivikinnerpaaffiat sivikillisinneqarpoq. Pisiniarfiit ilusaata nutaap kingunerisaanik siunissami pisiniarfiit assigiinngitsut tallimangussapput, ullumikkutut pingasuujunnaarlutik. Pisiniarfiit assigiinngitsut sisamat – peqqumaasiviit, kioskit, kiffartuussiviit aamma nunaqarfinni pisiniarfiit – kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummi aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqassapput. Pisiniarfiit assigiinngitsut tallimaat – pisiniarfiit "Nanoq" – niuerneramik tunngaveqarluni ingerlanneqassapput.

Nioqqutissat pigineqartut

Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummi nioqqutissat tunngaviusut nassuiaasernerqartut ilaapput, taamaalilluni atuisartunut nioqqutissat suut piumasarineqarsinnaanersut ersarinnerulersinneqarpoq. Assersuutigalugu qajuusat allassimaneranut taarsiullugu qajuusat iffialiassat, qajuusat aamma qajuusat grahamsmel allassimapput, aammalu assigiinngitsut amerlassusaat allassimalluni. Nioqqutissani tunngaviusuni Inuussutissat pillugit Siunnersuisoqatigiit kissaataat aalajangersimasut arlallit ilaatinneqarnissaat anguniarneqarsimavoq.

Nioqqutissanut tunngaviusunut ataatsimoortunut ataatsinut taarsiullugu, pisiniarfiit suussusaanut ataatsimut nioqqutissat tunngaviusut pigineqalissapput. Peqqumaasivinni nioqqutissanit tunngaviusunit nioqqutissat qerisut nillataartullu peerneqarput. Peqqumaasiviup aappaa Qeqertamiippoq, tassanilu innaallagiaqannginnera pissutigalugu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummi aalajangersakkat qanorluunniit allassimagaluarpata nioqqutissanik nillataartunik qerisunillu pisisoqarsinnaassanngilaq.

E-handelsportal

2012-ip qiteqqunnerani KNI-p nioqqutissanut nerisassanngitsunut niuerfik e-handelsportal atulersissavaa. Tamatuma kingunerisaanik nioqqutissat

nerisassaangitsut nioqqutissanit tunngaviusunit peerneqassapput. Tamatumunnga atatillugu erseqqissaatigineqassaaq, KNI aatsaat inissaqartitsineq piumanninnerlu malillugit nioqqutissanik nerisassaangitsunik toqqartukkanik tuniniagaqarnissamut pisussaaffeqareermat. Naliliineq malillugu atuisut siunissami nioqqutissanik amerlanerusunik assigiinngiaarnerusunillu qinigassaqaalissapput, taamaalillunilu nioqqutissat nutaanerpaat pissarsiarineqarsinnaanissaat annertusissalluni.

Atuisut e-handel aqqutigalugu angerlarsimaffimminiit nioqqutissanik pisiniarusunngitsut, najukkaminni pisiniarfimmiit inniminniisinnaalissapput, tassanilu qarasaasiamik atugassaqartitsisoqassaaq sulisullu ikiuuttassallutik. Taamatutaaq qitiusumik kiffartuussivimmik, kalaallisut oqaaseqarfiusumik pilersitsisoqassaaq.

Amerlasuukkaaraluni tuniniaaneq

KNI-p amerlasuukkaaraluni tuniniaanissamut pisussaaffilerneqarnera kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiisummit peerneqarpoq. Amerlasuukkaaraluni tuniniagaqarnerup sinneqartoorfiusarnera, taamaattumillu amerlasuukkaaraluni tuniniaasarnerup kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiisummut, suliassallu taassuma isumagineqarneranut akiliutaasartut ilaatinneqarnissaasa pisariaqartinneqannginnerat tamatumunnga pissutaavoq.

Pisiniarfiit Siunnersuisoqatigiivi

KNI ullumikkut sumiiffinni amerlasuuni pisiniarfiit siunnersuisoqatigiiviniq peqarpoq. Pisiniarfiit siunnersuisoqatigiivi innuttaasut najukkaminni Pilersuisup pisiniarfiata ingerlanneqarnissaanut sunniinissamut periarfissiisarput. Taamaattumik kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutissami aalajangersakkamik, sumiiffinni kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfiusuni tamani pisiniarfiit siunnersuisoqatigiiviniq pilersitsinissamik suliniuteqarnissamut KNI-mut pisussaaffiliisumik ilanngussisoqarpoq.

Aalajangersakkat allat

Isumaqatigiisummi nutaami KNI isumaqatigiissutigineqartunik annertuumik sumiginnaappat, ingerlatseqatigiiffiup akiliinneqartarnissaa periarfissinneqarpoq. Kiisalu nalunaarusiortarnermut aaqqiagiinnginnermullu aalajangersakkat nutarterneqarput.

2. KNI-p kiffartuussinerata qaffasissusaa ataatsimut isigalugu nalilersorneqarpa?

Isumaqatiginninniarnernut atatillugu KNI-p kiffartuussinerata qaffasissusia ataatsimut naliliiffigineqarpoq.

Naliliinermi tassani tunngavissat makkua aallaavigineqarput: 1) Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiisut atorlugu isorliunerusuni innuttaasut akit naammaginatut atorlugit tutsuiginartumik nioqqutissanik pilersorneqarnissaat qulakkeerneqarpa? aamma 2) Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat aammalu innuttaasut kiffartuunneqarnerisa qaffasissusia imminnut naapertuuppat? Allatut oqaatigalugu Nunap Karsiata isumalluutai akisussaassusilimmik atorpavut?

Naalakkersuisut isumaat malillugu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutissami tunngavissat marluk taakku naammassineqarput.

Taamatut oqareerlunga inuit amerlanerusunik qinigassaqaqarnissartik, ammasarfiit sivilunerunissaat il.il. kissaatigisinnaammassuk paasilluarpaa, ajoraluartumilli aningaasaqaqarnikkut maannakkut sinaakkusiussaasut iluanni tamanna naammassineqarsinnaanngilaq.

3. Kiffartuussinissamut isumaqatigiissusiornikkut nunaqarfiit avinngarusimanerusullu pilersorneqarnikkut, pisiniarfeqarnikkut, sulisutigullu allannguiffigineqarpat?

Pisiniarfiit nutaamik ilusilerneqarnissamik KNI pitsanngorsaannissamut periarfissaqaqalissaaq, tamannalu aamma atuisunut iluaqutaassaaq. Pisiniarfiilli nutaamik ilusilerneqarneranni ataatsimut isigalugit ammasarfiit sivikinnerulissapput. Tamatuma saniatigut oqaatigineqareersutut qerisut nillataartullu peqqumaasivinnit peerneqarput.

Ataatsimullu isigalugu pilersuinerup qularnaassusaa pitsaassuserluunniit eqqarsaatigalugit ajornerulersitsisoqassanngilaq.

Ammasarfiit sivikinnerpaaffilerneqarnerini sulisut ikilerialaassapput imaluunniit piffissaq suliffiusoq agguaqatigiissillugu annikilliallassalluni.

4. Nunaqarfinni pisiniarfiit sorliit qassillu, aqqissuussaananermikkut aammalu ammasarnernut tunngatillugu allannguiffiginiarneqarpat?

Pisiniarfiit nutaamik ilusilerneqarnerini pisiniarfiit tamarmik eqqorneqassapput. Pisiniarfiit nutaamik ilusilerneqarnerini piffissat ammasarfiusut ataatsimut isigalugu sivikillissapput, taamaattumillu nunaqarfinni isorliunerusunilu innuttaasut arlallit sivikinnerusumik ammatitsisalerneqarsimamata, taakkununggalu aamma Qaasuitsup Kommunia ilaavoq.

Pisiniarfiup suussusia – maannakkut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutissamik – innuttaasut amerlassusaat tunngavigalugu aalajangersarneqarpoq. Siunissami pisiniarfiit suussusaannut agguataarineq ilanngussami ilaliunneqartumi takusinnaavat.

Ilaatigut Iginniarfimmi innuttaasut saaffiginnissutaat innersuussutigisat tunngavigalugu erseqqissassallugu uannut pingaaruteqarpoq, isumaqatigiissummi nutaami tunngavissut, taakkununggalu pisiniarfiit ilusissaat nutaat ilanngullugit, kommuninut tusarniaassutigineqarsimamata, taakkununggalu aamma Qaasuitsup Kommunia ilaavoq.

Kommunit ataatsimut isigalugu isumaqatigiissummi immikkoortunut ataasiakkaanut oqaaseqaateqarsimanngillat. Kisianni nunaqarfinni siulersuisut arlallit ammasarfiit sivikinnerulernissaat naammagittaalliutigaat.

Kiisalu kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutitut pisiniarfiillu ilusissaannut nutaanut innuttaasunut kalluarneqartussanut paasissutissamik suliaqartoqassaaq.

5. Qaanaami qimmit annikinnerpaamik, silap pequtigisaanik perleralersut ikiorsiiffiginarlugit, KNI qanoq suleqatigineqarsinnaava?

Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissummi maannakkut atuuttumi nutaamilu qimminut nerukkaatissat pisiassanut tunngaviusunut ilaapput. Taamaattumik Namminersorlutik Oqartussat KNI aqutigalugu qimminut nerukkaatissanik pissarsinissamut periarfissaqartitsererput.

Kiisalu KNI-mit ilisimatitsissutigineqarpoq, Qaanaami quersuarmi qimminut nerukkaatissanik peqartoq. Taamaattumik isumaqarpunga, KNI aqutigalugu Qaanaami qimmiutillit ikiorniarlugit suliniutissanik amerlanerusunik aallartitsisoqarsinnaanngitsoq.

Kiisalu ilisimatitsissutigisinnaavara, piniartut ilaasa qimminut nerukkaatissanik pissarsinnaannginnerinut nunarsuarmi silap kissakkiartornera kisimi pisuusoq pillugu ilisimatitsinerat ilu Moornersoq Piniarnermut, Aalisarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit uppersarnerqarsinnaanngimmat. Naalackersuisoqarfiup piniartunit arlalinnit ilisimatinneqarnera malillugu Qaanaami eqqaanilu suli puiseqarluarpoq piniagassanillu allanik peqarluarluni. Kisiannili maannakkut kaperlaap naligaa, taamaattoqli piniariamissaq ajornakusoorsinnaavoq. Tamannali pissusissamisuginnarpoq ukiut tamaasa pisarluni.

Naalackersuisoqarfimmit oqaatigineqartut malillugit qimminut nerukkaatissat assigiinngitsorpassuusinnaapput. Tassalu piniartut ilaat aalisarlutik piniarlutillu peqqumaatissaminnik katersisarput. Natserit, ussui aataalluunniit killilersugaanngillat. Ukiut tamaasa qilalukkanik qernertanik, qilalukkanik qaqortanik, nannunik, aavernik arfernillu angisuunik kommuninut pisassiisoqartarpoq. Tamanna kommuninut KNAPK-mullu tusarniaareernikkut pisarpoq. Kommuninut, taakkulu ataanni ingerlatsivinnut assigiinngitsunut pisassiissutissat kommunalbestyrelsit najukkanilu KNAPP-mi peqatigiiffiit isumasioqatigereerlugit nalunaarutini sinaakkusiussat iluanni agguarneqartarput.

Tassalu pisassanit killilersugaanngitsunit killilersukkanillu qimminut nerukkaatissanik pissarsinartoqarsinnaavoq.

Matuma siuliani oqaatigineqartut qimmit qanoq amerlatigisut perliinersut, aammalu soq perliinersut ersarinngilaq.

Neriuppunga matuma siuliani apeqqutitit naammaginartumik akisimassallugit, aammalu saaffiginissuteqarninnut qutsavigaakkat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen